

Naša Europa može postići više

Priča o Europi satkana je tijekom kriza. Svaki puta kada se u modernoj povijesti Europa suočila s problemom, na njega smo odgovorili međusobnim zблиžavanjem. Taj nam je pristup omogućio da prebrodimo najgore oluje, a našim institucijama da odgovore na probleme građana te u njihove živote unesu konkretne promjene. U europskom duhu suradnja je uvijek važnija od natjecanja. To je urodilo prosperitetom, jakim demokracijama i snažnom zaštitom osobnih sloboda. Samo posljednjih nekoliko godina suočili smo se s kolapsom banaka, krizama državnog duga i migracijskim pritiscima, nakon kojih je uslijedila dotad neviđena globalna pandemija. Svi ti događaji Europu su zблиžili, a mi smo se nakon njih izdigli jači.

Ti temelji i to jedinstvo danas opet stoje pred ispitom, opet se sučeljavamo s kušnjama – ratom pred našim vratima, dosad nezabilježenom inflacijom, rastom cijena električne energije i energenata, klimatskom katastrofom uslijed koje presušuju naše rijeke, a šume gore, nesigurnošću opskrbe hranom i brzorastućom krizom troškova života.

Europa je još jedanput na kušnji i Europa ponovno mora reagirati. Ponovno moramo djelovati zajedno. Europa se ponovno mora prilagoditi. Europski parlament isto je tako iznova spreman odigrati svoju ulogu.

Grijanje domova, opskrba industrije gorivom i upotreba automobila postaju sve otežaniji. Cijene su visoke zbog inflacije i toga smo svjesni. Međutim, kada je situacija najteža, tada je trenutak da opet stanemo na noge i budemo čvršći nego ikad prije. Tada se teoretska Europa brzinom, djelovanjem i hrabrošću mora spojiti s praktičnim vodstvom. Europa mora biti dorasla tom izazovu bez obzira na to je li riječ o problemu troškova života, cijenama električne energije, klimatskim promjenama, obrani, sigurnosti opskrbe hranom ili potpori Ukrajini. Jedinstvo jest jedino rješenje.

Europa mora učiniti više. To je bio jasan poziv Europskog parlamenta iznesen u svibnju 2022. u zaključcima cjelogodišnje građanske „Konferencije o budućnosti Europe”. Ovaj će tjedan predsjednica Europske komisije iznijeti prijedloge u svom godišnjem govoru o stanju Europske unije.

Europski parlament smatra da u središtu tih prijedloga moraju biti ključna pitanja koja su iznijeli građani:

potrebno je stvaranje sveobuhvatne sigurnosne i obrambene unije kao i preustroj naših sigurnosnih i obrambenih mehanizama i infrastrukture. Brutalan, nezakonit i ničim izazvan napad na Ukrajinu pokazao je koliko se svijet promijenio od veljače. Moramo na bolji način upotrebljavati svoje rashode za obranu i izbjeći udvostručavanje paneuropskih obrambenih kapaciteta. Tako ćemo biti dopuna NATO-u, a ne njegova konkurencija.

Kao drugo, moramo se pozabaviti energetsom otpornošću i neovisnošću Europe. Moramo smanjiti ovisnost o nepouzdanim dobavljačima. U tom smislu potrebno je poduzeti hitne mjere kako bi se ublažile posljedice rastućih troškova električne energije. Hitno se mora riješiti problem rasta cijena, koji pogađa obitelji diljem Europe, među ostalim, kako bi se zajamčila politička stabilnost. Istodobno, moramo nastaviti s ostvarivanjem svojih ambicioznih klimatskih ciljeva te ubrzanjem energetske i zelene tranzicije.

Kao treće, pandemija je na vidjelo iznijela nedostatke u zdravstvenim sustavima država članica. Europski parlament poziva na to da se u EU-u uspostavi „pravo na zdravlje”. Kad je riječ o ograničavanju širenja virusâ ili olakšavanju pristupa specijaliziranim liječenjima, rješenje je često *intenzivnija* prekogranična suradnja.

No, ti veći naponi imaju svoju cijenu. Kako bismo mogli bolje odgovoriti na sve zahtjevnije izazove, moramo modernizirati proračun EU-a. Kako bismo reagirali na prioritete koji se brzo mijenjaju ili su pak neočekivani, naš proračun trebao bi biti otporniji na krize i usto fleksibilniji.

Nadolazeći mjeseci bit će teški, ali već smo sami sebi dokazali da se Europljani uz odlučnost mogu suprotstaviti problemima. Europska suradnja i integracija iznikle su iz želje za

međusobnom solidarnošću u prevladavanju poslijeratnih nedaća. Europa se može pouzdati u svoju sposobnost suočavanja s dalekosežnim poremećajima. Ona je već dokazala svoju snagu. Sada je nastupio naš trenutak. Zajedno, Europa može postići više.

Roberta Metsola

predsjednica Europskog parlamenta